

РЕШЕНИЕ

№ 6980

гр. София, 20.02.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, XII КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ, в публично заседание на 23.01.2026 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Антоанета Аргирова

ЧЛЕНОВЕ: Анастасия Хитова

Ася Тодорова

при участието на секретаря Макрина Христова и при участието на прокурора Куман Куманов, като разгледа дело номер **12415** по описа за **2025** година докладвано от съдия Антоанета Аргирова, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е касационно и е по реда на Глава дванадесета, чл.208-228 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), вр. чл.14, ал.3, изр.5-то от Закона за собствеността и ползването на земеделските земи (ЗСПЗЗ).

С Решение №2013/07.02.2025 г., постановено по дело №9501/2023 г. по описа на Софийския районен съд, СРС, 143-ти състав е отменил Решение № 59-4/24.01.2023 г., издадено от ОСЗ „Източна“, [населено място].

В срока и по реда на чл.211, ал.1 от АПК, решението е оспорено от ОСЗ-Източна, [населено място], чрез процесуалния представител - адв.Ц. П.-САК, с искане да бъде отменено. Наведеното касационно основание е за неправилност на съдебното решение, поради нарушение на материалния закон, съществено нарушение на съдопроизводствените правила и необоснованост – чл.209, т.3 от АПК. Конкретните доводи, с които е аргументирано неговото осъществяване са, че СРС приел, че „издаденият административен акт е нищожен тъй като последният не съдържа фактически основания аз издаването му- Източна се позовава на решение от 02.08.1994 г., постановено от СРС по гр. д. №66/1993 г. и Решение №8590/28.12.2015 г. на СГС- IVД състав по

гр. д. №12220/2013 г.“ (Цитатът в кавички е от жалбата, бел. на съдията). Този извод бил погрешен, предвид анализа на съдебните решения, който се прави в жалбата. От страна на административния орган били представени всички съдебни решения, послужили като мотиви за издаване на процесния административен акт- Решение № 59-4/24.01.2023 г. От доказателствата по преписката за неговото издаване се установявало, че гражданскоправният спор между жалбоподателите в производството пред СРС и ответници в настоящото производство пред АССГ, от една страна и третите лица, от друга страна, бил разрешен в полза на последните. В тази връзка неправилен бил изводът на СРС за липса на мотиви. Дори и да се приемело, че мотивите са лаконични, същите били достатъчни да бъде разбрана волята на административния орган. По правило съдебната практика не приемала „липсата на мотиви като основание за нищожност, вкл. и в аспекта на толкова съществено нарушение, било то поради нарушение на формата, било то поради допуснати съществени процесуални нарушения“. (Цитатът в кавички отново е от жалбата, бел. на съдията). Отделно от това постановеният от административния орган отказ бил и материално законосъобразен, предвид наличието на две влезли в сила съдебни решения. По делото от приетото заключение на вещото лице (ВЛ) се установявало, че имотът на жалбоподателите е идентичен с вече възстановен имот на жалбоподателите. Заключение на вещото лице не било обсъдено изобщо от СРС в постановеното от него решение. От заключението на ВЛ се установявало, че заявените за възстановяване земеделски земи в м. „И. ливада“ са три ниви с площ, както следва: 4.400 дка, 4.200 дка и 2.000 дка или общо 10.600 дка. С Решение №59/07.04.2000 г. на ПК – Л. било възстановено правото на собственост на наследниците на Ц. Б. А. по Плана за земеразделяне върху нива от 12.01 дка в м. „И. ливада“, имот №059013 по КВС., т.е. била възстановена площ повече от заявената. В заключението на ВЛ изрично било посочено, че отказаните за възстановяване ниви с площ от 4.400 дка и 2.000 дка са част от възстановените общо 12.101 дка. Отделно от това СРС посочил, че решението се издава на основание чл.14, ал.7 от ЗСПЗЗ и в изпълнение на съдебно решение №305/26.11.2005 г., това противоречало на посоченото правно основание в процесния административен акт - Решение № 59-4/24.01.2023 г., издадено от ОСЗ „Източна“.

С писмения отговор по жалбата, ответниците С. Г. Д.- Б., И. Г. Д., Т. М. С., Д. С. С., М. С. Д., М. С. А. и Г. Л. А. чрез пълномощника от адв. С. М. оспорват жалба. Излага се, че правилно СРС „приел, че новоиздаденият процесен административен акт е нищожен, тъй като последният не съдържа фактически основания за издаването му“. (Цитатът в кавички е от писмения отговор,

бел. на съдията). Извършва се анализ на приложените в преписката съдебни решения и заключението на ВЛ, който според ответниците обуславял правилността на оспореното съдебно решение.

В съдебно заседание пред АССГ касаторът ОСЗ-Източна, [населено място] се представлява от пълномощника адв. Й., който поддържа жалбата и моли за уважаването ѝ по изложените в нея съображения. Заявява и искане за присъждане на направените разноси, за които прилага списък. Ответниците чрез пълномощника си адв. М. оспорват жалбата и молят за оставянето в сила на оспореното съдебно решение, както и за присъждане на разноси.

Съдът, като взе предвид релевираните с жалбата касационни основания по смисъла на чл.209 от АПК и служебно на основание чл.218, ал.2 от АПК, провери изцяло валидността, допустимостта и съответствието на оспореното решение с материалния закон, намира за установено следното: Касационната жалба е допустима.

Подадена е срещу акт, подлежащ на касационно оспорване и от лице, легитимирано да оспори съдебното решение-страна по делото, за която решението е неблагоприятно. Спазен е и законово установеният преклузивен 14-дневен срок.

Разгледана по същество, жалбата е основателна.

Оспореното съдебно решение е валидно и допустимо, но неправилно, по следните съображения: С Решение за размера и категориите на земеделските земи, правото на собственост върху които ще се възстановява чрез план за земеразделяне в землището на [населено място] № 59-4/24.01.2023 г., издадено от ОСЗ „Източна“ (по-долу за краткост: Решение№ 59-4/24.01.2023 г.), на основание чл.18ж, ал.2 от Правилника за прилагане на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи (ППЗСПЗЗ) е постановен отказ по заявление вх.№59/27.09.1991 г. за признаване правото на възстановяване на собствеността с план за земеразделяне на: 4.400 дка, четвърта категория м. „И. ливада“ под номер 8 в заявлението; 2.000 дка , четвърта категория м. „И. ливада“ под номер 10 в заявлението. Посочените в акта фактически съображения за приложеното правно основание по чл.18ж, ал.2 от ППЗСПЗЗ са: „ съдебно решение от 02.08.1994 г. на СРС, гр. д. №66/1993 г., 37-ми състав и съдебно решение №8590/28.12.2015 г. на СГС- IVД състав, гр. д. №12220/2013 г., влезли в законна сила на 25.04.2017 г.“

Решение№ 59-4/24.01.2023 г. е оспорено пред СРС от ответниците в настоящото производство чрез пълномощника им – адв. М., с искане същото да бъде отменено, като незаконосъобразно. Твърдяната незаконосъобразност е аргументирана със съображения, че с Решение

№59/07.04.2000 г. на ПК Л. на жалбоподателите, в качеството на наследници на Ц. А. се възстановявало правото на собственост с план за земеразделяне върху седем недвижими имота, описани в жалбата, които били с различна квадратура и в различни местности, поради което неправилно административният орган приел с Решение№ 59-4/24.01.2023 г., че се касае за едни и същи имоти. Изложено е още, че жалбоподателите владеели процесните имоти от 2000 година, поради което ги били придобили на основание давностно владение.

С оспореното пред АССГ решение, СРС е отменил Решение№ 59-4/24.01.2023 г. като незаконосъобразно, а не го е обявил за нищожно, както твърдят насрещните страни по делото. Изложените от СРС съображения са, че Решение№ 59-4/24.01.2023 г. в качеството се на административен акт е издадено от компетентен орган и в законоопределаната форма, но не отговаряло на изискванията за съдържание-досежно мотиви. В тази връзка СРС е посочил, че „в обжалваното решение бланкетно издателят му е посочил, че се издава на основание чл.14, ал.7 от ЗСПЗЗ и в изпълнение на съдебно решение №305/26.11.2005 г.“ Възпроизвел и съдържанието на посочената разпоредба, след което заключил, че Решение№ 59-4/24.01.2023 г. следва да бъде отменено като незаконосъобразно, тъй като е издадено след влизане в сила на плана за земеразделяне и повече от три години след влизане в сила на Решение № 59/7.4.2000 година. Пропускането на срока водело до преклудиране правото на Общинска служба земеделие „Източна“ да измени издаденото Решение № 59/7.4.2000 година като постанови обжалваното.

Волята на СРС пък в последвалия по-долу (последен абзац от съдебното решение) е напълно неразбираема за АССГ: „От друга страна, по аргумент от чл.14 ал.3 от ЗСПЗЗ, че в настоящето производство съдът решава спора по същество, както и предвид на това, че в настоящето производство се установи по безспорен и категоричен начин, че между страните има влязло в сила съдебно решение по спор по чл.14, ал.4 от ЗСПЗЗ, настоящият съдебен състав приема, че не следва да преразглежда въпроса по същество. Установената по делото давност изтекла в полза на наследниците на Ц. А. в периода след 2002 година - така от показанията на св.П. и представените и приети като писмено доказателство договори за аренда, касаят придобивен способ относим към правото на собственост към настоящия момент, а не към минал момент, какъвто спор е бил разрешен от съдилищата по иск на М. Д.“

Приетото от съда заключение по извършената СТЕ изобщо не е обсъждано, като не е посочено основанийето за това. Остава неясно при това положение, ако съдът е считал поставените към вещото лице въпроси за неотнормирани или ненужни за изясняването на спора от фактическа страна

защо е допуснал СТЕ, с което е забавил производството по делото и е натоварил страните с разноски за извършването ѝ. Не са обсъдени всички приложени в преписката съдебни решения (а не само тези посочени във фактическите мотиви на органа), вида на производствата, в които са постановени, обективите и субективни предели на тяхното действие, съответно въз основа на тях не са изградени фактически и правни изводи.

Така постановеното от СРС решение е постановено е при допуснати съществени нарушения на съдопроизводствените правила и в нарушение на материалния закон, по следните съображения:

Принципно положение е, че липсата на мотиви е основание за отмяна на оспорения административен акт и връщане на преписката на ответника за произнасяне, тъй като съдът не е в състояние да извърши проверка за законосъобразността на акта по същество. В случая, на първо място, това принципно положение е неприложимо, тъй като е изключено от разпоредбата на чл.14, ал.3, изр.3-то от специалния приложим ЗСПЗЗ, която задължава РС да реши спора по същество, дори и оспореното административно решение да не е мотивирано в нарушение на изискването за форма- чл.59, ал.2 от общия АПК. Второ, в съответствие със задължителната съдебна практика, напълно допустимо е мотивите да се съдържат в документите по преписката, подготвящи издаването на административния акт (Тълкувателно решение № 16 от 31.03.1975 г. на ОСГК на Върховния съд; т. 7 от Постановление на Пленума на Върховния съд № 4 от 22.09.1976 г.; т. 2 от Тълкувателно решение № 4 от 22.04.2004 г. на ОСС от Върховния административен съд по т. д. № 4/2002 г.). Ето защо дължимо е било е СРС да обсъди и анализира не само посочените в оспорения пред него акт две съдебни решения, но всички останали приложени в преписката съдебни и административни решения, и документи. Въз основа на осъществения от него анализ и приетото за установено фактическо положение е следвало да извърши контрол дали то субсумира състава на приложеното от органа правно основание за упражненото с акта правомощие да се постанови процесния отказ. В случая това не само не е направено, но недопустимо е подменено и посоченото от органа правно основание за издаването на акта. В оспореното административно решение изрично е посочено, че се издава на основание чл.18ж, ал.2 от ППЗСПЗЗ, който гласи: “ В случаите, когато правото на собственост се възстановява в нови реални граници с план за земеразделяне, общинската служба по земеделие постановява решение, с което определя размера, категориите и ако е известна, местността, в която са се намирали земеделските земи, на които има право заявителят“ Разпоредбата е аналогична на тази по чл.14, ал.1, т.2 от ЗСПЗЗ. В оспореното пред АССГ решение на СРС невярно е посочено,

че „в обжалваното решение бланектно издателят му е посочил, че се издава на основание чл.14, ал.7 от ЗСПЗЗ и в изпълнение на съдебно решение №305/26.11.2005 г.“ Така допуснатото от СРС нарушение е довело и до противоречие с материалния закон.

Съгласно разпоредбата на чл.172а, ал.2 АПК, приложима в производството по чл.14, ал.3 от ЗСПЗЗ пред РС с оглед вида на оспорения акт- ИАА и характера на производството- съдебно- административно производство, към решението си съдът излага мотиви, в които се посочват становищата на страните, фактите по делото и правните изводи на съда.

Цитираната разпоредба задължава съда да изложи към решението си мотиви, въз основа на които то е постановено, които мотиви следва да съдържат становищата на страните, фактите по делото и правните изводи на съда. Именно в мотивите на съдебното решение следва да бъде даден отговор на важните и съществени въпроси, поставени за решаване на делото. В тях следва да са изложени фактите и обстоятелствата, които съдът е приел за установени въз основа на преценката на събраните по делото доказателства поотделно и в тяхната съвкупност и по вътрешно убеждение. Съобразно приетите за установени обстоятелства съдът следва да квалифицира фактите и да направи съответните правни изводи, които също следва да бъдат изложени в мотивите към решението. В съответствие с изложеното по-горе от касационната инстанция, СРС е допуснал множество съществени нарушения на съдопроизводствените правила, довели и до неправилно приложение на материалния закон- като е игнорирано и изобщо не е обсъдено правното основание, на което се е позовал изрично колективният административен орган за да постанови отказ.

Преценката на приложеното от ОСЗ Източна правно основание, обсъждането на доказателствата по преписката и на тези събрани допълнително в съдебното производство, вкл. приетото заключение по извършената СТЕ, и излагането на изводи по същество за първи път в касационната инстанция би нарушило забраната за нови фактически установявания- чл.220 от АПК. Би довело и до ограничаване правото на участие на страните в делото, респективно би ги лишило от същинската касационна проверка относно законосъобразното провеждане на съдебното производство по оспорване на процесното административно решение.

Предвид изложените съображения касационната жалба е основателна, а обжалваното решение, като неправилно, поради допуснати съществени нарушения на съдопроизводствените правила, следва да бъде отменено и делото върнато на същия съд за ново разглеждане от друг състав.

По исканията за присъждане за разноски ще се произнесе СРС при новото разглеждане на

делото на основание чл. 226, ал. 3 АПК.

Така мотивиран и на основание чл.221, ал.2, предл. второ и чл.222, ал.2, т.1 АПК,
Административен съд София – град, XII-ти тричленен състав

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ Решение №2013/07.02.2025 г., постановено по дело №9501/2023 г. по описа на
Софийския районен съд.

ВРЪЩА делото за ново разглеждане от друг състав на същия съд.

Решението е окончателно.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ :